

LBRIS

We know
books

La pagina 176, traducerea citatului din Clarice Lispector, *Um sopro de vida / A Breath of Life*, îi aparține Alexandrei Niculescu.

Editura Litera

O.P. 53, C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

 www.litera.ro

Kyparissia

Alexandra Niculescu

Copyright © 2020 Grup Media Litera

pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Justina Bandol

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Mihai Stoianov

Biblioteca de proză contemporană

este coordonată de **Doina Ruști**.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NICULESCU, ALEXANDRA

Kyparissia / Alexandra Niculescu. – București : Litera, 2020

ISBN 978-606-33-6614-7

821.135.1

kyparissia

ALEXANDRA NICULESCU

LITERA
București
2020

CUPRINS

Visul unei zile de vară	7
<i>Fuck off</i>	23
Noi plecăm în Venezuela	37
<i>La isla bonita</i>	43
Jointul și a optzecea sclavă	53
Naramza	63
Piele întoarsă	75
Hotel Apollo	85
Planeta	93
Cirque Amar	99
Strugurelul	111
Perseidele	119
<i>Babel</i>	133
Fotograful	145
<i>Nud de femeie sub pin</i>	161
Tina Modotti	175
Dar iubim copiii	187
Pantaleón și vizitatorul	201
Fetele cu himen elastic	213
Kyparissia	229

INVITAȚIE LA LECTURĂ

M-am născut în București și am vrut să fiu o Ally McBeal, dar n-am găsit locul în care să-i ascult pe Barry White și pe Vonda Shepard. Am citit *Istanbulul* lui Pamuk și am știut că vreau să scriu, că am aceeași nevoie de a scoate la lumină frumusețea tristă care se ascunde oriunde.

Cartea mea, *Kyparissia*, e o plimbare de-a lungul unei plaje. E bine să stăm aproape, ca să ne dăm cu părerea despre ce întâlnim: ar trebui ca eu să știu fiecare cotlon al ei, dar nu-i chiar așa, pentru că e în continuă schimbare. Dăm de nisip fin, care însă poate să ne ardă tălpile, și alergăm în mare, începe porțiunea cu denivelări, sunt niște dealuri unde cresc plante și copaci pe care nu toți îi cunoaștem, dar miroase așa bine, n-are cum să nu miroasă

bine pe o plajă. Totuși s-ar putea să ne speriem din când în când: sunt cabine și sunt oglinzi care ne arată lucruri pe care le ținem doar pentru noi. Și mai e și zona de nudiști, care, chiar dacă zici că nu te interesează, tot te face să te gândești cum ești tu când te despoi de ce ascunzi. Nu trebuie să ne ținem de mână cât timp traversăm plaja, dar ar fi bine să avem capetele apropiate ca să ne șoptim niște adevăruri care nu se spun în gura mare, doar se suflă ușor, ca briza de vară ce le ia și le duce unde trebuie.

VISUL UNEI ZILE DE VARĂ

Ne-am dat jos din telecabină și cineva a strigat: iete Santorini. A fost cea mai dogoritoare zi din august, toată lumea din grup se plângea, eu mă bucuram, poate și pentru că mă fofilasem și nu duceam niciun rucsac și nicio geantă dintre cele grele. În fond, cine v-a pus să luați atâtea chestii? gândeam. Doar din când în când mi se făcea milă și luam una dintre genți, deși îmi venea să scot tot ce era înăuntru și să spun: asta la ce ne trebuie acum? Cu asta ce facem aici?

Mai ales dale și ziduri, asta am văzut în goana noastră după peisaje și umbreluțe. N-am avut mult timp la dispoziție pentru că era doar o vizită de jumătate de zi, iar drumul cu vaporul lua câteva ore, cum nu era vreun catamaran sau ceva modern, era un vapor vechi, care scotea fum și lăsa dăre de ulei în mare și făcea mult zgomot, dar avea multe scaune de plastic,

așa că n-aveai de ce să boscorodești; făcea și el ce putea.

Și atunci, la coborârea spre port, i-am văzut, l-am văzut, și asta pentru că ne-am hotărât să facem drumul pe jos, am zis: ce, niște trepte acolo, dar era un drum de-o oră pe pietre lucioase, și chiar nu-mi dau seama cum măgărușii sau măgarii nu alunecau niciodată, sau poate alunecau, dar eu n-am văzut niciunul să facă un pas greșit. Toți mergeau pe lângă ziduri, așa că noi trebuia s-o luăm pe partea cealaltă, ca să nu fim chiar lipiți de ei. La început nu-i priveam cu atenție, mai ales că trebuia să mă concentrez să nu zbor cu picioarele-n sus și mi se duceau tălpile prea mult în față, încât măturam cu degetele pe jos. Ei nu se plâneau că duc pe câte cineva durduliu în spinare, care se mai și mișca în toate felurile ca să arate că știe să stăpânească animalul. Erau totuși foarte puternici și se țineau unul după altul. Probabil făceau drumul în fiecare zi, chiar de mai multe ori, poate îl reținuseră, mă gândeam. Vedeam măgarul mereu ca pe ceva amuzant, până și sunetele pe care le scoate au fost transformate în ceva haios: i-ha, cum să nu râzi când auzi asta, dar acum niciunul nu scotea nici cel mai mic zgomot, se auzeau doar copitele și frânturi din conversațiile celor suiți pe ei. Mult timp am mers în paralel cu unul, măgar, da, ăsta era ritmul impus de omul care îi conducea, poate ca să aibă turistul timp să întindă mâna să

mângâie o floare de pe ziduri sau ca să-l bătă suficient soarele în cap, să se facă bacșișul mai mare.

Credeam că toți au nuanța aia asfaltie sau cafenie, bine, știam din poze că există și unii albi sau vârgați, dar așa, în realitate, față-n față, nu văzusem decât măgarul comun. Așa erau și aici majoritatea, unii mai grăsuți, alții mai neastâmpărați, dar ăsta despre care o să fie vorba era nu roșcat, nu portocaliu, nu chiar auriu, era de culoarea părului lui Jane Fonda în *Barbarella*, și era greu, chiar greu să-mi văd de coborâtul meu pe partea opusă când tot ce-aș fi vrut era să-l ating: nu știi de ce îmi imaginam că, dacă are o culoare atât de frumoasă, trebuie să se și simtă cumva altfel. Poate mă uitam prea curioasă, pentru că omul care-i conducea a venit lângă mine și a arătat cu o nuiă spre măgar: e Nick, hai, urcă, las la jumate de preț, dar eu am zâmbit și am fluturat o mână, n-aveam de gând să mă sui pe măgar, mai ales că de-acolo de sus, de pe el, nu l-aș mai fi văzut la fel. Haide că nu mușcă, doar când îi spun eu, a încercat bărbatul să glumească și să mă convingă, dar eu am întrebat: de ce arată altfel? Omul a râs și i-a dat cu nuiua peste crupă, ușor, ce-i drept, dar tot m-a enervat gestul lui, ca și cum voia să arate cine e cine. Nu știu la ce s-a gândit deodată, ce asociere a făcut sau ce și-a amintit sau ce profit a crezut că ar putea să obțină, că mi-a spus: nu e bun pentru tine, îi știu eu pe toți, cel mai bun ar fi unul din față, uite,

ăla cu șa roșie, ăla e perfect, hai cu mine. Dar eu n-aveam nicio treabă cu măgarul cu șa roșie, tot ce conta era chiar culoarea care-l diferenția, altfel m-aș fi uitat la el la fel ca la toți ceilalți. Nu fusesem niciodată mare iubitoare de animale, adică, bine, îmi plăceau unele, dar să am eu, nu, doar un câine odată, și-mi era chiar frică de el la început, deși era mic-mic, dar parcă simțea frica mea și numai după mine se ținea prin toată casa, încât ajunsesem să stau cocoțată pe birou mare parte din timp. Au mai fost niște canari și pești, dar nu-mi plăceau pentru că n-aveam ce să le fac, nu puteam să mă joc cu ei, așa că nu le acordam mare atenție.

Când aproape am ajuns în port, m-am trezit spunându-le celorlalți că eu iau următorul vapor, vreau să mă mai plimb pe străzile lucioase și să mai urc și cobor niște scări. Toți s-au mirat la început, au fost curioși, s-au enervat, de parcă erau identici și gândeau același lucru: doar nu vrei să rămâi pentru un măgar. Vrei să plimbi și tu niște turiști doar ca să ai animalul pe care nu l-ai avut? Nu poți să ne lași așa, avem planuri împreună, mai știi? Ce-are măgarul ăsta? Uită-te mai bine, pentru că și noi îl vedem: e la fel ca toți ceilalți, și nici măcar nu se uită la tine, habar n-are că există, poate dacă erai măgăriță, atunci te vedea.

Așa că am rămas, și nu doar în ziua aia, nici nu m-am dus să întreb când pleacă următorul vapor, nu mă interesa, m-am ținut după omul care conducea șirul de măgari toată ziua, și pe

el nu l-a deranjat, poate nu prea-l băgau turiștii în seamă. Voiam să aflu despre viața lor și mai ales a lui Nick, cum se născuse, dacă mai avea părinți sau frați, dacă și ei erau diferiți sau cum ieșise el ca din altă specie, câți ani avea, dacă era fericit, pentru că un om care are grijă de animale atâta timp n-are cum să nu știe când sunt fericite sau nu. Dar omul o lua mereu pe arătură: nu se ocupa de mult de treaba asta, era doar o afacere, înainte vindea sandale din piele naturală, mai avea câteva acasă, dacă voiam să probez, cea mai moale piele, tot spunea și-și rotea capul de parcă sandalele alea se învăteau deasupra lui. Nevasta m-a lăsat, uite, mi-a apărut păr alb, de la nevastă e, am și pe piept dacă vrei să vezi. Toți măgarii sunt la fel, niciunul nu-i mai breaz, dar ăla de ți-am zis e mai blând, ăla e bun pentru tine și scoate un fel de râs, asta vă place vouă, fetelor. ăsta de care m-ai întrebat e nu știu cum, nu prea-l interesează ce se întâmplă în jur, doar rumegatul lui e important pentru el, și a lovit un turist, nu foarte rău, nu s-a ajuns la reclamații și chestii d-astea, dar a dat așa, din senin. Tot din senin mi-a povestit omul: sor-mea are camere libere. Dacă rămâi pe insulă, e mai bine să stai la cineva de încredere decât în hotelurile astea care te jecmănesc. Și-așa-ți vezi oricând măgarul, ba poți să-i dai de mâncare, nu mușcă totuși niciunul din ei, știu ce pătesc dacă încercă, proști nu sunt și au memoria nuielei. Și tot din senin am

spus eu da, o cameră aici ar fi bună. Nu știam de ce vreau să mă uit întruna la măgarul ăsta sau ce puteam să aflu privind-l, pentru că de comunicat nu prea putea fi vorba, oricât se zice că animalele au inteligență, era poate dovedit în cazul câinilor sau al pisicilor, dar nu știam nimic despre măgari. Așa că asta am făcut toată noaptea în camera surorii lui Aris, pentru că Aris îl chema pe omul care avea afacerea: am stat cu mobilul deschis și am tot citit pe internet despre măgari – rase și locuri și vârste și obiceiuri, dar tot n-am găsit vreunul care să semene cu Nick. Omul m-a lăsat să-i dau să mănânce măgarului, dar, în timp ce eu îi arătam paietele lui Nick, bărbatul mă păzea, n-avea încredere în mine sau îi plăcea să pâlăvrăgească și să știe că cineva e obligat să-l asculte, pentru că sor-sa îi tăia macaroana imediat, am văzut că aproape nu deschidea gura în fața ei, deși era pe jumătatea lui și își prindea părul în două cozi ca o fetiță.

Tot mai zgârciți sunt, spunea, toți se toc-mesc, sunt plini de bani, da' nu le vine să lase un bacșiș ca lumea, țin de bani de parcă i-aș cere doar pentru mine. Lucrurile costă, nu-i mai da atâta, ho, îl faci prea gras și o să se rostogolească pe scări cu vreo sclifosită pe el. Lasă-l, că e sătul, și prind gelozie ceilalți. Nu-i cunoști, dar sunt geloși și fac figuri, știu imediat când unuia primește ceva mai mult și se răzvrătesc. Da' totuși ce-ai cu măgarul ăsta?

Mie nu mi se pare nimic special la el, poate nu te-ai uitat cu atenție la toți: la Tom, de exemplu, are niște ochi ca-n povești: unu' verde și celălalt bleu. Înțelegeam să ți se pună pata pe el, mai rămâne câte un turist și se uită fascinat la el, da' Nick e așa ursuz. Uneori cred că nici n-aude, nu reacționează la ce-i spun, e greoi și încet și-și vede de ale lui, aproape nu bagă-n seamă pe nimeni. Tu ești fată, voi sunteți cu pozele și fițe d-astea, hai că mi-a venit o idee, că tot îți plac măgarii.

M-am întors spre el pentru că am așa o atracție, ca un copil, când aud de-o idee, mereu mă gândesc că, cine știe, o să fie ideea aia pe care am așteptat-o sau măcar ceva înrudit cu ea sau, oricum, o idee e o idee, și înainte s-o aud îmi dau voie să-mi imaginez c-o să fie un lucru nemaiauzit, ceva care să mă facă să sar și s-aplaud și să-l îmbrățișez pe omul cu ideea. Așa că i-am acordat toată atenția când a început să spună sigur de el: deci ești fată, ai un telefon mișto care face poze, ai ceva cu măgarii, bine, poate cu unul în mod special, nu contează, și eu am nevoie de un fel de broșură nouă sau pliant, o cărțuție de prezentare, știi tu, ca s-atrag mai mult turiștii. Pun pe cineva în port să dea chestiile astea, și, dacă pozele sunt ca lumea, toți copiii o să se milogească de părinți să-i lase să se urce pe măgari. Ah, da, și, din când în când, ca să dea mai bine, apar și eu

LIBRIS | We know books

în poză cu câte unul. Am un costum popular, dacă vrei, și sunt arătos, ce zici?

Nu știu în ce moment ajunseseam să stau cu mâinile încrucișate, nu stau așa de obicei când vorbesc cu cineva. Cum ar veni, am răspuns, să fiu fotografă de măgari, nu? Păi da, dar am spus c-o să apar și eu. Cu coada ochiului îl vedeam pe Nick, care vedea doar ce-avea în față, dar voiam să-i fac o poză reușită, citisem așa ceva într-o carte: era un băiat sălbatic în deșert, și apare o femeie străină care-i face o poză, și nu mai știu cine spune că orice poză îți fură sufletul sau o parte din el sau ceva pe-acolo sau așa îmi aminteam eu acum, dar nu știam dacă Nick are suflet, puteam să vreau și să-mi imaginez că da, ori puteam să văd lucrurile cum erau în realitate, dar asta nu prea-mi stătea în fire, așa că m-am auzit spunând: OK, o să facem o sedință foto pentru măgari.

Asta am făcut un timp: el aducea măgarul în locul ales de mine, pentru că avea lumina potrivită, și eu mă uitam când la cum se vedea măgarul în telefon, când la cel real, din fața mea, și îi mai strigam lui Aris să-i aranjeze șaua sau să-i întoarcă puțin capul. Nu mă apropiam foarte mult, și erau toți la fel, oricât aveau urechile mai lungi sau botul mai rotund sau ochii mai mari sau picioarele mai scurte, nu eram atentă decât la Nick, eram curioasă dacă o să apară altfel decât îl vedeam eu. Totuși ceva se schimba în ei: fiecare știa că e despre el și parcă

toți se umflau în pene, deși evident că pene n-aveau, credeam că doar oamenii au instinctul ăsta când văd un aparat foto sau un telefon îndreptat spre ei, acum nu zic eu că zâmbeau măgarii, pentru că poate nu știu s-o facă, dar erau țațoși, simțeau că pentru un moment ei sunt centrul și nu mai era o corvoadă sau obligație, nu făceau ceva pentru că apărea Aris cu nuiuaua lângă ei sau pentru că abia când terminau treaba primeau răsplata, ci era ceva ce le plăcea, și parcă, atunci când venea rândul următorului, încercau să se apropie de mine să știe cum au ieșit.

Din când în când Aris se posta lângă unul dintre măgari (nu știu cum îi alegea) și rânjea cât putea, stătea drept, puțin pe vârfuri, cu pieptul bombat și cu picioarele prea depărtate, iar eu spuneam doar: foarte bine, următorul, dar el nu era mulțumit, ajungea din doi pași lângă mine, își lungea gâtul, se uita în telefonul meu și dădea din cap: nu, nu, nu-i bine, sunt mai frumos în realitate, n-ai prins, mai fă una, așa că o luam de la început.

Când a venit rândul lui Nick, bărbatul s-a postat lângă el și asta m-a enervat, i-am făcut câteva poze și speram să fie mulțumit și să se dea la o parte, dar nu, iar avea de bombănit: stai, se vede c-am transpirat, merg să-mi pun altă cămașă, nu face nimic până nu vin. Atâta am așteptat: Nick era acolo, în fața mea, dar acum bombăneam eu, pentru că nicio culoare